

Kyrkynjy Aýatyň Gizlin Taryhy — On Birinji San

On birinji san

Jeff Pippenger

2026-05-21

Ýowel kitaby, Mukaddes Ýazgylarda ahyrky ýagmyryň iň göni aýan edilişleriniň biri bolmagy ahmaldyr; hem-de Ýowel öz ýazgysyna ilki bilen Laodikýa Ýedinji Gün Adwentist ybadathanasy tarapyndan amala aşyrylan dönükligiň dört nesline salgylanmak bilen başlaýar. Ýoweliň açylyş aýatlarynda görkezilen gitdigiçe güýçlenýän harabalygyň şol dört nesli, Hezekiýel kitabyň sekizinji babyndaky gitdigiçe güýçlenýän dört ýigrenji zat bilen gabat gelýär. 1863-nji ýyldan 1888-nji ýyla çenli döwür birinji nesli aňladýar, we ol Habakkuk kitabyň ikinji babynda görkezilişi ýaly, 1843-nji we 1850-nji ýyllaryň öňdebaryjy çyzgylarynda beýan edilen Milleritleriň düýpli habarynyň ret edilmegini aňladýar; bu bolsa On Buýrugyň iki daşy tagtasynda görkezilişi ýaly ähti aňladýar.

1888-nji ýyldan 1919-njy ýyla çenli döwür imanda aklanmak tejribesini ret eden nesli aňladýar; bu tejribe Filadelfiýa ýygnagy bilen nyşanlandyrylýan bir tejribäni emele getirýär. Birinji nesilde gozgalan William Miller tarapyndan wekilleşdirilen ýolbaşçylygyň işine gönükdirildi, 1888-nji ýylyň ikinji neslinde bolsa Pygamberlik Ruhunyň ýolbaşçylygyna garşy çykyldy. 1919-njy ýylyň üçünji nesli William Warren Prescottyň The Doctrine of Christ atly kitaby bilen başlap, 1957-nji ýylda Questions on Doctrine atly kitap bilen tamamlandy. Şol üçünji nesil dünýä bilen ylalaşygyň nesli boldy, çünki Adventizm Amerikan Medisina Assosiasiýasynyň lukmançylyk amallaryna berýän akkreditasiýasyny, şeýle hem olaryň kollejeriniň dinden dönük protestantçylygyň we Rim Katolikliginiň akademik alymlary tarapyndan akkreditasiýa edilmegini gazanmaga çalyşdy.

Üçünji nesilde Ellen Waýtyň galamyndan çykan terbiýe baradaky nesihat ret edildi-de, onuň ýerine Gresiýanyň bilim pelsepesi bilen aňladylýan dünýäniň ýalan terbiýe usullary getirildi. Grek bilimi Tenessi ştatynyň Naşwil şäherindäki Parfenon ybadathanasynyň gaýtalan nusgasynda hormatlanylýan Afina hudaýy bilen şekillendirilýär.

Hakyky bilim Mukaddes Kitapda pygamber Elişa bilen baglanyşykly pygamberler mekdepleri arkaly nusga hökmünde görkezildi. Biziň eramyzdan öňki 167-nji ýyldaky Makkabeýler gozgalaňy we ondan biziň eramyzyň 70-nji ýylynda Iýerusalimiň weýran edilmegine çenli bolan döwür, esasan, gadymy göni manydaky şöhratly ýeriň medeniýetine we milletine grek bilimininiň aralaşmagyna garşy nägilelik bolupdy. Makkabeýleriň garşylygy her derejedäki grek täsirine garşy gozgalaňdy, emma Grek bilimininiň Makkabeý janypkeşleriniň taryhynda we höweslendirişlerinde şeýle bir giň ýaýran täsiri bardy welin, ony grek bilimininiň ýehudylaryň Isa Mesihi özleriniň Mesihi hökmünde ret etmegi bilen baglanyşykly iň uly faktorlaryň, belki-de, iň ulusydygy hakykatyndan aýry görmek mümkin däl. Grek bilimininiň ýehudylara ýetiren otrisatel täsirini we ýalan bilimiň ýehudylaryň Mesihi ret etmegine hem-de Ony haça çüýlemegine goşandyny görkezýän kitaplar ýazyldy.

Makkabeý gozgalaňy häzirki zaman ruhy şöhratly ýurtdaky 1776-njy ýylyň gozgalaňy bilen gabat gelýär. Häzirki wagtda Birleşen Ştatlarda grek we iýezuit bilim tejribeleriniň pelsepesine esaslanan hasaba alnan 4,000-den gowrak uniwersitet bar. Geçen on ýyldan gowrak döwrüň anarhiýasy we kanunsyzlygy, onýyllyklaryň dowamynda eýýäm media we güýmenje çeşmeleri tarapyndan Fransuz rewolýusiýasy döwrüniň şeýtany pelsepelerinden gelip çykan globalistik pelsepelere kabul ediji edilip taýýarlanan talyplary ideologik taýdan terbiýeläp gelen Birleşen Ştatlardaky diýilýän bilim merkezlerine gönüden-göni yzarlanýar. Häzirki uniwersitetleriň talyplary ak adamlara, hristianlara we hakyky Amerikan taryhyna hüjüm etmek üçin niýetlenen bilim merkezlerine girmezden ozal, eýýäm Sodom we Gomorra tarapyndan şekillendirilýän ýaşayş durmuşyny kabul etmäge taýýarlanylýadylar. Häzirki wagtda Birleşen Ştatlaryň, Bibliýada we Pygamberlik Ruhunda görkezilişi ýaly, adalatny we hakykatny köçelere taşlanmagyny ýerine ýetirýän hemişelik iki derejeli adalat ulgamyna düşünmek isleýän raýaty, häzirki ýagdaýlaryň maksatly tasarlanan hüjüm arkaly emele getirilýändigine, bu hüjümiň bolsa adamyýeti elitistik globalistleriň — aždaha güýjüniň — gözegçiligine tabyn etmek üçin niýetlenen bilim ulgamy tarapyndan durmuşyň iň irki ýyllaryndan başlap ideologik taýdan ornaşdyrylýandygyna düşünmelidir.

Ellen Waýtyň ýazgylarynda baş esasy tema bar: bilim, saglyk özgertmesi, mesihi ýaşayş, Uly göreş temasy we amaly takwalyk. Bilim Pygamberlik Ruhundaky baş esasy temanyň biridir, hem-de Ellen Waýt Hudaýyň Sözünde agzalýan her bir pygamber ýaly Mukaddes Kitaba laýyk pygamberdi. Beýleki zatlar bilen birlikde, bu onuň durmuşynyň bir ýüz kyrk dört mün üçin hem, olaryň mysaly hökmünde-de hyzmat edýändigini aňladýar. Kimdir biri diňe Mesihniň biziň nusgamyz bolmalydygyny pikir etmezden öň, Pawlus şeýle diýýär:

Çünki sizde Mesihde on münlerçe terbiýeçi bolsa-da, köp ata ýokdur; sebäbi Mesih Isada sizi Hoş Habar arkaly men dünýä inderdim. Şonuň üçin size ýalbarýaryn: maňa öýküniň. 1 Korinfliler 4:15, 16.

Pygamber hökmünde Ellen Waýt görelde bolup durýar. Ellen Waýt dolandyryjylar geňeşiniň agzasy wezipesini diňe bir gezek kabul etdi, ol hem öz gullugynyň baş esasy temasynyň biri hökmünde beýan eden hakyky bilimiň ýörelgelerini kabul eden bir kollej döredilende boldy. Tennessi ştatynyň Madison şäherindäki şol kollej Tennessi ştatynyň Neşwil metropoliten etrabyňyň çäginde ýerleşýär. Ol diňe bir 1904-nji ýyldan başlap, 1915-nji ýylda aradan çykamazdan bir ýyl öňe çenli Madison kollejiniň esaslandyryjy geňeşinde bolmaga razy bolman, eýsem kollejiň döredilen ýerini saýlap almakda hem esasy orun eýeledi. Neşwil, Makkabeýleriň taryhynda ýewreýleriň öz Mesihini kabul etmeginiň önüni almaga ýardam eden grek bilim ulgamynyň merkezidir; şol Makkabeýler bolsa häzirki ýaşap ýören zamanamyzyň dinden çykan protestantizminiň nusgasy bolup durýar. Makkabeýleriň ugry kyrkynjy aýatyň gizlin taryhynda berk beýan edilýär, bu bolsa häzirki wagtda şol bir (emma döwrebap görnüşdäki) grek biliminiň ýok ediji miweleri bilen doly terbiýelenen dinden çykan protestantizmi aňladýar.

Adwentizmiň üçünji neslinde, 1888-nji ýylda Pygamberlik Ruhuny ret eden ýolbaşçylyk özleriniň bilim ulgamyny dünýäniň akkreditasiýa gurluşyna tabşyrmagy saýlady. Naşwil hakyky hem-de galp bilimiň simwolik merkezini aňladýar. Pygamber, dünýäniň grek bilimini mukaddesleşdirmek üçin saýlan şol bir şäherini saýlady; çünki, bitewiligini ýok etmek üçin hakykaty aýratyn derslere

bölmäge esaslanýan grek biliminden tapawutlylykda, hakyky bilim Sister Waýtyň beýleki dört esasy temasyň—saglyk özgertmesi, amaly takwalyk, mesihi durmuş we aýratyn-da Beýik Jedel temasyň—esas goýujy binýadydyr.

Isa ahyry hemişe soňuny başlangyç bilen görkezýär, we Erem bagyndaky synag häzirki wagtda dünýäniň ýüzbe-ýüz bolup duran synagyny görkezýär. Soňdaky synag ähli Mukaddes Kitap synaglary bilen birdir, çünki Hudaý hiç haçan üýtgemeyär. Mukaddes Kitapdaky synag — bu üç başgançakly synag amaly bolup, şol synag amalyň ahyrynda aýan bolýan iki toparý emele getirýär. Birinji perişde şol üç başgançagy şeýle beýan edýär: Hudaýdan gorkmak, Oňa şöhrat bermek, çünki höküm çykaryş synagynyň sagady geldi. Birinji başgançak ýagşylygy we ýamanlygy bilmek agajyndan iýmezlilik baradaky buýrukdy. Hudaýdan gorkynyň zerur derejede bolmandygy sebäpli, How enäniň agaç baradaky synagda şowsuzlyga uçrap, hem ýagşy, hem-de ýaman hökmünde görkezilen miweden iýdi. Adamyň Hudaýdan gorkusy hem ony agajyň gozgalanyna goşulmakdan saklamady, we olaryň ikisine-de höküm getirildi, çünki olar Ylahylyň hemişelik huzurynyň içinde bolmadyk durmuşy aýan etdiler.

Soňky günleriň synagy, adamzadyň synag möhleti ahyryna ýetmezden öň, Isa Mesihniň aýan edilişinde möhri açylan bilim artyşyny iýmek barada berilýän duýduryş bilen başlanýar. Adventizm bilen baglanyşykly bolsun ýa-da Adventizmiň daşyndakylarda bolsun, synag biziň döwrümizde möhri açylan “bilim” artyşyny kabul etmeklige ýa-da ret etmeklige esaslanýar. Şol bilim synagy Bagdaky synag agajy bilen şekillendirilendir; ol bolsa ýagşylygyň ýa-da ýamanlygyň bilimini aňladýar. Hakyky terbiýe 1904-nji ýylda Tennessi ştatynyň Neşwil şäherinde ýerleşdirildi we nyşanlandyryldy, galp terbiýe bolsa 1897-nji ýylda Neşwilde ýerleşdirildi we nyşanlandyryldy, soňra 1920-nji ýylda hemişelik bina hökmünde täzedan guruldy. Zenan pygamberiň durmuşynda hakyky terbiýe Neşwilde mukaddes saklanypdy, galp terbiýe hem şonuň ýaly mukaddes saklanypdy. Onuň 1915-nji ýylda aradan çykmagyndan soň, galp terbiýe Partenon ybadathanasynyň ikinji we hemişelik gurluşynda dikeldildi, hakyky terbiýe bolsa Laodikýadaky Ýedinji Gün Adventist ybadathanasynyň ýolbaşçylygy tarapyndan dünýä bilen ylalaşyk etmegiň üsti bilen ret edildi.

Neşwiliň “Günortanyň Afinasý” diýen lakamy 1897-nji ýylyň Ýüzýyllyk sergisinde bu binanyň esasy merkez hökmünde saýlanmagyna täsir etdi. Sergidäki birnäçe binalar gadymy nusgalara esaslanyp gurlupdy. Şeýle-de bolsa, Parfenon olardan takyk göçürme bolan ýeke-täk bina bolupdy. Häzirki zaman Tennessi ştatynyň Neşwil şäheri sazy bilen meşhurdyr, emma Johnny Cash muzeýi döremezden öň, Neşwil aýdym-saz bilen däl-de, bilimi bilen tanalýardy.

1850-nji ýyllara çenli Neşwil eýýäm köp sanly ýokary okuw jaýlaryny döredendigi sebäpli “Günortanyň Afinasý” diýen lakama eýe bolupdy; ol jemgyýetçilik mekdep ulgamyny döreden Amerikanyň günortasyndaky ilkinji şäherdi. Asyryň ahyryna çenli Neşwilde Fisk uniwersiteti, Keramatly Sesiliýa akademiýasy, Montgomery Bell akademiýasy, Meharry lukmançylyk kolleji, Belmont uniwersiteti we Vanderbilt uniwersiteti hemmesi öz gapylaryny açardy. Şol döwürde Neşwil baýlyk we medeniýet bilen doly, günortanyň in nepis hem-de in bilimli şäherleriniň biri hökmünde tanalýardy.

Bikanunlygyň syry ylhamly Sözüň içinde hem at, hem işlik hökmünde beýan edilýär. Ylham Şeýtany, şeýle hem Sister White tarapyndan Şeýtanyň “sag eli” diýlip atlandyrylan papany, bikanunlygyň syry hökmünde tanadýar. Şeýle-de bolsa, “bikanunlygyň syry” hakykat bilen ýalanyň garyşmasy hem suratlandyrýar. Ýöýeliň ýüz dönderişiniň dört nesli Ezekeleliň sekizinji babyndaky barha artýan dört nejislik bilen gabat gelýär. Şol iki şaýat Ylham kitabyňyň ilkinji dört ýygnaýy bilen gabat gelýär, üçünji ýygnaý bolsa Konstantiniň butparazlyk bilen birleşdirilen hristiançylygy boýunça gelen ylalaşygy bilen görkezilýär. Şol ilkinji dört ýygnaý gadymy Ysraýylyň taryhy bilen gabat gelýär, ol bolsa häzirkä Ysraýylyň taryhyny alamatlandyrýar.

Gadymy Ysraýylyň üçünji neslinde Ysraýyl patyşalary Hudaýyň halky bilen hiç haçan ýaranlyga getirilmeli bolmadyk beýleki milletler bilen ýaranlyk gurdylar. Gadymy göçme-göni Ysraýyl bilen hristian ybadathanasynyň arasyndaky meňzeşlik, Ylham kitabynda beýan edilişi ýaly, Habakkugyň Tablislary atly öwrenişde aýdyň ýüze goýlan pygamberlik temasydyr. Ýöwel Hudaýyň saýlanan äht halky bolmakdan “kesilip aýrylýan” dördünji we in soňky nesli, Eýzekeleliň barha artýan dört ýigrenjiniň içinde güne tagzym edýän ýigrimi bäş ýaşuly bilen gabat getirýär. Laodikeýaýy Ýedinji Gün Adventizmi ýekşenbe kanunynda güne tagzym edende kesilip aýrylýan şol dördünji nesil, papalygyň hökümanlygyny ýa 538-nji ýylda, ýa-da ýakyn wagtda geljek ýekşenbe kanunynda alamatlandyrýan Týatiranyň dördünji ybadathanasy bilen gabat gelýär. Pergamosyň üçünji ybadathanasy, gadymy Ysraýylyň butparaz patyşalyklar bilen ýaranlaşmagy bolsun, ýa-da Konstantiniň butparazlyk bilen hristiançylygy birleşdirmegi bolsun, “ylalaşygy” aňladýar, we şol iki şaýat Ylham on üçünji bapdaky ýer haýwanynyň üçünji nesline ýüzlenýär.

Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň dört nesli, beýleki hakykatlaryň arasynda, 400/430 ýyllyk gulçulyk döwründe Müsür arkaly nusgalanandyr; bu döwür Farawnyň Gyzyly deňiziň suwlarynda gark bolmagy bilen tamamlandy. Şol suwlar, Hudaýyň gadymy Ysraýyly pygamber Musa arkaly halas eden mahaly hökümedilmäge degişli bolan milletiň soňuny alamatlandyrdy. Amerikanyň Birleşen Ştatlary, Hudaýyň Öz ybadathanasyna gelen hökümedamlanyp barýan döwürde hökümedilýär; şonuň üçin Hudaý Öz saýlan halkyny halas edýän wagtynda suwlary ýerinde saklap duran gündogar şemalynyň goýberilmegi arkaly Farawnyň ölümüne getiren suwuň onuň üstüne inderilendigine üns bermek gerekdir. Gündogar şemaly, Ylham kitabyňyň on birinji babyndaky ýer titremesi gelende, ýekşenbe kanunynda urýan üçünji waýdyr.

Ýer haýwanynyň dördünji we soňky nesliniň öňünden gelýän nesil, hem Respublikaýy, hem-de Protestant şahlarynda hasyl bolýar. Üçünji neslinde amala aşan Respublikaýy şahyň ylalaşygy birinji dünýä urşunyň töweregindäki döwürde bolup geçdi we ol Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň ykdysady gurluşyny Federal Rezerwiň globalistleriniň eline tabşyrandygyny alamatlandyrdy. Şol bir döwürde Laodikeýaly Ýedinji Gün Adventizmi özüniň lukmançylyk we bilim işleriniň dünýäbiliminiň hem-de dünýewi lukmançylygyň ölçegleri boýunça “akkreditasiýa” edilmegini gözledi. “Bikanunçylygyň syry” işlik hökmünde Konstantiniň we gadymy Ysraýylyň patyşalarynyň dünýäniň güýçleri bilen eden ylalaşygyny aňladýar. Bu ylalaşygy beýan etmek üçin ylham tarapyndan ulanylýan söz “amalgamasiýa” bolup, Ellen Uaýtyň döwrüniň sözlüğünde şeýle kesgitlenýär: “to mix or unite in an amalgam; to blend.” Gowylyk bilen ýamanlygy bilmegiň agajy amalgamasiýanyň agajydyr, ylalaşygyň agajydyr. “Soňky beýik çaknyşyk” ýekşenbe kanuny

krizisidir, we Şeýtanyň şol krizise taýýarlygy — ynsan hikmetini Ylahy ylham bilen garyşdyrýan “bikanunçylygyň syrydyr”.

Şeýtan hemmeler öz tarapyny saýlajak soňky beýik çaknyşyk üçin öz meýilnamalaryny yhlas bilen düzýär....

“Älemin içinde höküm sürýän seslere gulak asyň, täsir edýän güýçleri belläň. Doganyň bir sesi barmy? Hudaýyň ykrar edilýändigine degişli haýsydyr bir alamaty görýärsiňizmi? Ruhanylar bar, juda köp; emma olar Ýehowanyň kanunyny aýak astyna salýarlar. Olaryň egin-eşikleri janlaryň gany bilen tegmilli. Köpçülikler şeýtanlara gurban berýärler. Görüş, eý boýun egmegiň bilen boýun egmezligiň arasynda ikerjiňlenýänler. Hyýalda Şeýtanyň gurbanlyk sypasynyň önünde çokunýan ägirt uly mähelläni görüň. Saza, “ýokary bilim” diýlip atlandyrylýan dile gulak asyň. Emma Hudaý munuň barada näme yglan edýär? — Bikanunlygyň syry.” Pamphlets, 004, 11.

Soňky çaknyşykda, “hemmesi tarap saýlar” diýen wagtda, Erem bagynyň synagy gaýtadan gaýtalanýar. Başlangyçda bagyň ortasyndaky bir agaç bilen çäklendirilen şol synag ahyrda bütün dünýäde gaýtalanýar. Iblisiň soňky söweşiň önüsyndaky işi “bikanunlygyň syrydyr”; bu bolsa “ýokary bilim!” diýip kesgitlenýär. “Ýokary bilimiň” ýerden çykan haýwan ýurdundaky nyşany Tennessee ştatynyň Nashville şäherinde, bir wagtlar Nashville şäherinde Madison College tarapyndan hakykatdaky bilimiň wekili hökmünde görkezilen zada garşy goýlup duran Parthenon ybadathanasy ýerleşýän, “Günortanyň Afınasy” diýilýän ýerde tapylýar. Ylhama degişli aşakdaky beýanname şu makalanyň ahyrynda dolulygyna getirilýär, emma şu pursatda birnäçe nokady göz önünde tutmak gerek.

Ähliniň hemmesine ýer ýüzüniň taryhynyň tamamlanmagynda şeýle uly orun tutýan günäniň syryny ünsli barlap öwrenmek üçin paýhas zerurdyr....

“Dikeldilen Jennete eltýän aralyk ýol ýokdur. Bu soňky günler üçin adama berlen habar adam tarapyndan oýlanylyp tapylan zatlar bilen garyşdyrylmaly dälär....”

“Hudaý tarapyndan uly ynam wezipesine beýgeldilenler asmandan gelýän nurdan yüz öwürüp, ynsan hikmetine yüz tutup bilerler.... Hudaý bilen bilelikde zähmet çekýänler bolup, Hudaýyň makullamasyny almaklaryny üpjün etjek häsiýete eýe bolmak isleýänleriň hemmesi, özlərini Hudaýyň duşmanlaryndan aýyrmaly we Mesihni Ýahýa dünýä bermek üçin beren hakykatyny saklamalydyrlar.” Manuscript Releases, volume 18, 30–36.

“Ählisi” “paýhasa” mätäç bolanlar, ahyrsoňy ybadat edýänleriň iki toparyny emele getirýän synag işine getirilenleriň hemmesini aňladýar. “Paýhaslylar” zerur “paýhasy” gazananlardyr. Synag işi, ynsan synag möhletiniň ýapylmagynyň önüsyndasynda, Isa Mesihni ylhamynyň açylmagy bilen başlanýar. Şol açylma “bilimiň artmagyny” başlaýar. Isa Mesihni ylhamy bilen baglanyşykly synag bilen yüzbe-ýüz edilýänler, ýekşenbe kanunynda gündogar şemalynyň gelmeginden ön ýol görkezmek, taýýarlamak we mukaddeslemek üçin niýetlenen pygamberlik “ýagyny” gazanarlar. “Ýagşylyk bilen ýamanlygyň bilimi agajy” iýilmeli ýa-da ret edilmeli bolan galp Asman Çöreginiň nyşanydyr.

Galileýada, Kapernaumyň sinagogasynda Isa Öz hyzmatynyň dowamynda başga hiç bir wagtkysyndan köp yzyna eýerijilerini bir hadysada ýitirdi. Ol ýerde synag Mesihni pygamberlik sözleriniň göni manyda ýa-da ruhy manyda bolýandygydy; şol synagda şowsuzlyga ucranlar hakykatdan-da şowsuzlyga uçradylar, çünki olar adamyň Hudaýyň agzyndan çykýan her bir söz bilen ýaşamalydygyny unudypdylar. Mesih Öziniň asmandan inen Çörekdigini aç-açan beýan edipdi, emma synagdan geçip bilmedikler Hakykaty grekler bilen nyşanlanýan adam hikmeti bilen garyşdyrypdylar.

Ewa bagdaky şowsuzlygy başlamazdan öň, Mesih Adam bilen Ewanyň ikisine-de ýagşy bilen ýamanyň bilim agajynyň miwesinden iýmezligi buýrupdy. Baky hoş habaryň üç ädiminiň birinjisi Hudaýdan gorkmakdyr.

“Aýanlygyň ägirt uly hakykatlaryny akyl özleşdirsün, şonda ol hiç haçan öz güýjüni puç temalara sarp etmäge razy bolmaz; ol şu günki ýaşlary ahlak taýdan bozýan bihaýa edebiýatdan we biderek güýmenjelerden ýigrenç bilen ýüz öwürer. Mukaddes Kitabyň şahyrlarydyr danalary bilen ruhy gatnaşykda bolanlar we imanyň gahrymanlarynyň şöhratly işlerinden janlary joşanlar, pikiriň baý meýdanlaryndan, iň meşhur dünýewi ýazyjylary öwrenmek bilen meşgul bolanlaryndan ýa-da dünýäniň Fyrownlarynyň, Hirotlarynyň we Sezarlarynyň eden işlerini synlap olary şöhratlandyranlaryndan has-da ýürekde arassa we akylda belent bolup dolanarlar.

“Ýaşlaryň güýç-kuwwatlary esasan oýanyp açylman galýar, çünki olar Hudaýdan gorkmagy hikmediň başlangyjy etmeýärler. Reb Daniýele hikmet we bilim berdi, sebäbi ol öz dini ýörelgelerine päsgel berjek hiç bir güýjüň täsirine düşmek islemedi. Biziň akyllý, durnukly we berk gymmatly adamlarymyzyň näme üçin şeýle azdygynyň sebäbi şudur: olar Asmandan arasyny üzmek bilen beýikligi tapjakdyklaryny pikir edýärler.” Messages to Young People, 255, 256.

How ene Hudaýdan gorkusyny ýitirdi. Ol ýüz kyrk dört müňüň häsiýeti bolan Hudaýyň sözleriniň önünde titremelidi. Hudaýdan gorkmak üç synagyň birinjisidir we ol pygamberlik Söz açylanda başlap, ahyrsoňy akyllylaryň bir toparyny we akmaklaryň bir toparyny emele getirýär. Akyllaryň arasynda bolmaga niýetlenenler üçin başlangyç Hudaýyň Sözüniň önünde titremekdir. How muny etmedi, şonuň üçin synag işiniň ikinji ädimi bilen ýüzbe-ýüz bolanda ol Hudaýa şöhrat berip bilmedi; soň bolsa höküm sagady bilen ýüzbe-ýüz bolup, Laodikiýanyň ýalaňaçlygyny ýüze çykardy.

„Mesihçi häsiýeti kämilleşdirmek isleýänleriň hemmesi Mesihni boýuntyrygyny geýmeli. Eger olar Mesih Isa arkaly asman ýerlerinde bile oturmak isleýän bolsalar, onda şu ýerde, bu ýerde ýaşaýan wagtynda, Ondan öwrenmelidirler. Mesih Öz göwnünden turmady. Onuň bütin ömri päk, öz bähbidini gözlemeýän haýyrhahlygyň ösüşi boldy. Ol adam tebigatyny Öz üstüne aldy, ýykylyp giden dünýä, Şeýtana we onuň jemagatyna, asman älemine, günä düşmedik dünýälerä görkezmek üçin: Onuň ylahy tebigaty bilen birleşdirilen adam tebigatynyň Hudaýyň kanunyna doly boýun bolup biljekdigini görkezmek üçin. Hemme adam: „Gutulmak üçin men näme etmeli?“ diýip soramalydyr. Hudaý Öz sözünüň önünde titreyän pesgöwünli, ýüregi puşmanly adamlary talap edýär. Biz asmany şuglany diňe ylahy gurbanlyk ojagyndan alyp bileris; ol

kabul edilende, biziň ukypsyzlygymyzy doly görkezýär we bize Mesihini mertebesini hem şöhratyny aýan edýär. Muny gören wagtymyz, Hudaý bizi Mukaddes Ruhniň ýolbaşçylygy astyna goýýar, ol hem bizi ähli hakykata alyp barar.“ Bible Echo, 20-nji iýul, 1896.

Hakykat bilen ýalňyşyň garyşdyrylmagy Şeýtanyň işidir; bu iş bikanunlygyň syry hökmünde tanalýar. Derňew höküminiň soňky hereketlerinde bütün adamzadyň ylalaşyga gelmegi Tenessi ştatynyň Neşwil şäherindäki Parfenon ybadathanasynda şöhratlandyrylýar.

“Ýaşlarymyzy wagtlaryny grek we latyn dillerini öwrenmäge sarp edýän uniwersitetlere ibermek paýhasly däldir; şol bir wagtyň özünde, bu dilleri ele almak üçin okaýan imansyz awtorlaryň pikirleri bilen olaryň akyllary we ýürekleri doldurylýar. Olar asla zerur bolmadyk, beýik Mugallymyň sapaklary bilen sazlaşmaýan bir bilim alýarlar. Umuman, şeýle ýol bilen bilim alanlarda özüne ýokary baha bermek köp bolýar. Olar ýokary bilimiň in belent derejesine ýetendiklerini pikir edýärler we indi özlärini öwreniji daldikleriniň ýalysyna buýsanç bilen alyp barýarlar. Olar Hudaýa hyzmat etmek üçin ýaramsyz edilýärler. Köp adamyň deňeşdirilende peýdasyz bir bilim almak üçin sarp eden wagty, serişdesi we okuwy, olary durmuşda amaly ýaşayyş üçin laýyk, hemmetaraplaýyn kämil erkekler we aýallar etjek bir terbiýäni almaga gönükdirilen bolmalydy. Şeýle bir terbiýe olar üçin in ýokary gymmata eýe bolardy.”

Okuwçylarymyz mekdeplerimizden çykyp gidende özləri bilen näme alyp gidýärler? Olar nire barýarlar? Olar näme etjekler? Başgalary öwretmäge mümkinçilik berjek bilime eýemi? Olar paýhasly atalar we eneler bolmak üçin terbiýelendirildilermi? Olar maşgalanyň başynda paýhasly terbiýeçiler hökmünde durup bilerlermi? Öý durmuşynda öz çagalaryny şeýle terbiýeläp bilerlermi, olaryň öýi gökdäki maşgalanyň nyşany bolandygy sebäpli, Hudaýyň hoşallyk bilen nazar salyp biljek maşgalasy bolsun? Olara hakykatdan hem “ýokary bilim” diýlip atlandyrylyp bilinjek ýeke-täk bilim berildimi?

“Ýokary bilim näme? Hiç bir bilim, asmana meňzeşligi özünde götermese, ýaş ýigitleri we ýaş gyzlary Mesih ýaly bolmaga alyp barmasa hem-de olary maşgalalarynyň başynda Hudaýyň ornunda durmaga ýaramly etmese, oňa ýokary bilim diýlip bilinmez. Eger bir ýaş ýigit mekdep ýyllarynda grekçe we latynça bilimi hem-de imansyz awtorlaryň eserlerinde jemlenen pikirleri edinmekde şowsuz bolsa, ol kän ýitgi çekmedikdir. Eger Isa Mesih şeýle görnüşli bilimi zerur hasap eden bolsady, onda ol ony şägirtlerine bermezmidir? Çünki olary ölümlilere ynanylyp tabşyrylan in beýik işi ýerine ýetirmäge, dünýäde Özüni wekil etmäge taýýarlaýardy. Emma munuň ýerine, olaryň eline mukaddes hakykaty berdi, ol hem onuň sadalygy bilen dünýä berilmelidi.

Grek we Latyn alymlarynyň zerur bolýan wagtlary bardyr. Käbirleri bu dilleri öwrenmelidir. Bu gowy zatdyr. Emma olaryň hemmesi däl, hatda köpüsi hem olary öwrenmeli däldir. Ýokary bilimi almak üçin grek we latyn dillerini bilmegiň zerurdigini pikir edýänler, uzakdan görüp bilmeýärler. Şeýle hem dünýä adamlarynyň ylym diýip atlandyrylan zadynyň syrlaryny bilmek Hudaýyň patyşalygyna girmek üçin zerur däldir. Hakykatdaky ýokary bilimi aradan aýyrylan we okuwçy bilen bile ýok boljak sofistika hem-de döp-dessurlardan aňy doldurýan Şeýtandyr.

“Ýalan terbiýe alanlar asmana garamaýarlar. Olar hakykat Nur bolan, ‘dünýä gelýän her bir adamy ýagtyldýan’ Ol Birini görüp bilmeýärler. Olar baky hakykatlara hyýallar hökmünde seredýärler; bir atomy dünýä, dünýäni bolsa atom diýip atlandyrýarlar. Şeýle diýilýän ýokary bilim alanlaryň köpüsi barada Hudaý şeýle diýýär: ‘Sen terezi-de çekildiň, we kem tapyldyň,’—amaly işe degişli bilimde kem, wagty iň gowy görnüşde nähili peýdalanmalydygyny bilmekde kem, Isa üçin nähili zähmet çekmelidigini bilmekde kem.”
Review and Herald, August 17, 1897.

Neşwiliň odly şarlarynyň duýduryşy tötänleýin bir şähere degişli däldir; ol Ýedinji Gün Adventistleriniň, Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň we dünýäniň üstüne getirilen göni hökümidir. Neşwiliň odly şarlary Adventizmiň dürli toparlary, ýer ýüzüniň haýwany we dünýä üçin dürli häsiýetleri aňladýar. Neşwiliň odly şarlary ýagşy bilen ýamanyň biliminiň agajy arkaly nyşanlanan ýalan bilime garşy Hudaýyň hökümidir.

Biz bu barlagy indiki makalada dowam etdireris.

Reb Isa dürli şekiller arkaly Ýuhanna Hudaýyň halkyny yzarlamakda tanalanlaryň erbet häsiýetini we azdyryjy täsirini görkezdi. Hemmäniň paýhasly bolup, bu ýeriň taryhynyň soňlanyşynda şeýle uly orun eýeleýän kanunsyzlygyň syrny üns bilen barlamagy zerurdyr. Dünýäniň höküm sürýän güýçleriniň ýaşajylarynyň—özlerini gizlin jemgyýetlere we birleşiklere baglaýan, Hudaýyň kanunyna hormat goýmaýanlaryň—ýigrenji işleri baradaky Hudaýyň beýan edişi, hakykatyň nuruna eýe bolan halka bu ähli ýamanlyklardan daşda durmaga mümkinçilik bermelidir. Dünýäniň ähli ýalan dinçileri barha köp özleriniň erbet işlerini ýüze çykararlar; çünki diňe iki tarap bar: Hudaýyň tabşyryklaryny ýerine ýetirýänler we Hudaýyň mukaddes kanunyna garşy söweşýänler....

Aýalyň nesli bilen ýylanyň arasynda duşmançylyk Reb tarapyndan anyk kesgitlenendir. «Men seniň bilen aýalyň arasyna, seniň nesliň bilen onuň nesliniň arasyna duşmançylyk goýaryn; ol seniň başyň mynjyradar, sen bolsa onuň ökjesini mynjyradarsyň». «Adama bolsa Ol şeýle diýdi: Aýalyňyň sesine gulak asyp, Men saňa: “Ondan iýme” diýip buýran agajymdan iýeniň üçin, seniň sebäbiňe görä ýer näletlendi; ömrüňiň ähli günlerinde ondan gaýgy-hasrat bilen iýersiň; ol saňa tikenleri we pytralary çykaryp berer; sen meýdanyň otuny iýersiň; ýerden alnandygyň üçin, tä täzeden ýere dolanýançaň, ýüzüňiň derine çörek iýersiň; çünki sen tozdyrsyň, we topraga-da dolanarsyň».

“Adam öz ýolundan gidip, Şeýtanyň azdyrmalary bilen ylalaşykly hereket edip hem-de Hudaýyň mälim edilen erkine garşy çykyp, özüni beýgeltmäge we bereketlemäge biderek synanyşdy. Şeýlelikde ol Hudaýyň buýruklaryna boýun egmezligi tejribede tanady. Şeýlelikde ol ýagşy bilen ýamany bildi; şeýlelikde ol Hudaýa bolan wepadarlygyny hem sadagatyny ýitirdi we ähli adamzat maşgalasynyň üstüne ýamanlygyň hem ejiriň bentlerini açdy. Şu gün näçe adam şol bir tejribäni geçirýär! Adam haçan öz howpsuzlygy üçin ýeke-täk serişdäniň diňe ‘Reb şeýle diýýär’ diýen söze doly ynam arkaly bolandygyny öwrener?”

Şeýtan adam usullary arkaly öz oýlap tapýşlaryny Hudaýyň çagalarynyň arasyna sokmaga çalyşýar. Ol Hudaý hökmünde kabul edilmäge, hatda Hudaýdan hem ýokarda goýulmaga çalyşýar.

“Şenbe gününü hepdäniň birinji gününe üýtgetmek bilen, ol adamlary Hudaýyň yglanlaryna ynanmazlyga eltýär, şeýlelikde-de olary öz ýollaryna we meýilnamalaryna şeýle bir garatýar welin, olar öz gözlerinde we bozulyp ýoýulan höküminde örän akyly bolup görünýärler. Adam syýasaty arkaly ol adamlary Hudaýyň açyk bildirilen tabşyryklaryny ynsan däplerinden has pes güýje eýe hasap etmäge, hem-de elmydama mukaddes, adyl we ýagşy bolan şol kanundan gysarmagy ähmiýeti ujypsyz bir zat hasap etmäge eltýär. Ol şuny görýär: adam serişdelerini Hudaý bilen sazlykda tabyn çagalar ýaly ýöremekden şeýlelikde saklamak bilen, biziň dünýämizde Hudaýyň işiniň amala aşmagyna päsgel berip biler.”

“Emma günäniň tejribesi synagdan geçirilenden soň hem, jogapkär orunlarda duran ynsan serişdeleri bilen Şeýtanyň gizlin dildüwşükleri edil biziň ilkinji ata-enelerimiziň ýagdaýyndaky ýaly gorkuly bolmagynda we olardan gaça durulmagynda galýar. Maňa şeýle diýmek tabşyryldy: Hudaýyň işinde jogapkär orunlara ýerleşdirilen adamlar başgalary dolandyrmaga bolan hukuklaryna artykmaç baha berdiler. Adamyň eýeleýän orny onuň häsiýetini üýtgetmeýär. Käbirleri ýygnaklar we sanatoriýalar üçin özleriniň çözgüt tapmalydygyny we olaryň hökümine hiç hili sorag berilmeli däldigini duýan ýaly boldular. Olar her ädimde Isadan öwrensinler. Her bir adam üçin baş ygtyýar Ol bolmalydyr.

Köp gezek biziň Mugallymymyz bolan Şol Birisi şeýle diýýär: “Adamyň öz Hudaýy bilen kiçilikde ýöremegi, ýüregi ökünçli ruh bilen Hudaýyň ýoluny tutup, uly dünýewi peýdalary wada berýän ýaly görünýän Şeýtanyň tekliplerini ret etmegi nähili kyndyr.” Adamyň, diňe Hudaýyň özi tarapyndan goýlan berk binýat üstünde mäkäm durmagyň ýerine, öz ýoluny ýöretmeginiň täsiri gaýta-gaýta gaýtalandy. Hudaýyň görkezýän dogry ýollarynda ýöremekden ýüz öwürmek, olary bulaşyklyga getirjekdir we şol bir synag hem imtihan başdan geçirýän başgalara paýhas öwretmez. Adam haçan Hudaýyň Hudaýdygyny, üýtgemeli adam däldigini öwrener?

Dogry ýoldan sowulan käbirleri, Hudaýyň öz üstlerine ýüklemedik jogapkärçiliklerini ele almak üçin zygiderli gyzgyn höwes içinde boldular. Hudaý her bir hyzmatkäri we her bir lukmany hakykatyň sadalygyny saklamaga çagyryr. Köne Ähtde-de, Täze Ähtde-de äşgär edilen Hudaýyň Ogly şu gün biziň dünýämiziň Halasgäridir. Her bir lukmançylyk missioneri öz tälimini Ondan almaly. Eger-de ol howanyň häkimiýetiniň şazadasyndan özüni aýyrmasa, özüne ynanýan janlary azdyrar. Goý, meýilnamalary ýönekeý adamlar tarapyndan düşünilip bilinmejek derejede şeýle bilimli we beýgeldilen adamlardan hemmeler sak bolsun.

“Günäniň mekirlilikleri çäksiz düşünjäni hem aşýar. Her bir bela, her bir hasrat we ölüm diňe bir şeriň güýjüniň däl, eýsem diri Hudaýyň hakykatynyň hem subutnamasydyr. Adam ebedilik galýan diri Hudaýyň sözi bolan hakykaty bilensoň, hem-de şol söz boýun egmek arkaly ýaşayyş berýändigini halda, adamyň Şeýtanyň mekirligine uýmakdaky ejizligi diýseň geňdir. Hudaý tarapyndan öwredilenleriň hemmesi Mesihi Onuň Ogludygy hökmünde tanaýar. Hudaýyň mälum eden beýannamalaryna ynanmaýanlaryň hemmesi günäniň meşhurlygyny görkezýärler we kämil mukaddeslenmek arkaly aýan edilen ýaşayyş we ölmez-ýitmezlik tarapynda işlemeýärler. Eger olar häsiýetde, sözlerde we ruhda üýtgeşme etmese, janlar heläk bolar.

“Dikeldilen Jennete eltýän orta ýol ýokdur. Bu soňky günler üçin ynsana berlen habar ynsan oýlap tapyşlary bilen garyşdyrylmaly däldir. Biz dünýä aklawçylarynyň syýasatyna bil baglamaly däldiris. Biz doga edýän pespäl adamlar bolmalydyrys, Şeýtanyň serişdeleri tarapyndan kör edilenler ýaly hereket etmän.”

Köp adamlarda iman bar, emma ol söýgi arkaly işleýän we jany päkleýän iman däldir. Halas ediji iman hakykata diňe ýönekeý bir ynanç däl. “Jynlar hem ynanýarlar, we titreýärler.” Hudaýyň Ruhunyň ylhamy adamlara häsiýeti kemala getirýän we adamlary diňe daşky resmi hereketlerden has ýokaryk alyp barýan hereketlendiriji bir güýç bolan imany berýär. Sözler, hereketler we ruh biziň Mesihiň yzyna eýerijilerdigimize şaýatlyk etmeli.

“Hudanyň berýän in uly nury we berekedi bu soňky günlerde günä geçirmezlige we imandan dänmäge garşy kepillik däldir. Hudaý tarapyndan uly ynam we jogapkärçilik orunlaryna beýgeldilenler gökleriň nurundan ýüz öwürüp, ynsan akylyna ýüz tutup bilerler. Şonda olaryň nury garaňkylyga öwürüler, Hudaýyň ynanyp tabşyran ukyplary duzaga, häsiýetleri bolsa Hudaýa biabraýlyga öwürüler. Hudaý üstünden gülünýän däldir. Ondan daşlaşmak önem, hemişe-de, öz şübhesiz netijeleri bilen yzarlanandyr. Hudaýa ýaramaýan işleri etmek, eger-de olardan aýgytly toba edilip, terk edilmese, olary aklamaga çalyşmagyň deregine, ýamanlyk edýän adamy ädimme-ädim aldawa alyp barar, ahyrda köp günä jezasız edilýänçä. Hudaý bilen bile işleýän zähmetkeşler bolmaga we Hudaýyň makullamasyny almaga ýarajak häsiýete eýe bolmak işleýänleriň hemmesi Hudaýyň duşmanlaryndan özlerini aýry saklamaly we Mesihiň dünýä bermek üçin Ýahýa beren hakykatyny gorap saklamalydyrlar.” Manuscript Releases, 18-nji tom, 30–36.